

UNELE CONSIDERATII PRIVIND IMPORTANTA STUDIILOR DE ANTROPOLOGIE SI ANTROPOGENETICA

Gheorghe Stefanescu, dr.
Lorin Cantemir, prof.univ.dr., D.H.C.
Universitatea Tehnică "Gh.Asachi" Iași

Aristoteles (384 i.Hr.-322 i.Hr.) definește omul ca "*zoon politicon*", ființa care nu poate să trăiască decât în comunități sociale structurate, statul fiind forma generală a acestor structuri. Statul aristotelic era un stat-oras (polis), pe care cetățenii trebuiau să îl accepte mai mult sau mai puțin conștient, ca și pe cele zece categorii filosofice.

Un moment demn de menționat pentru înțelegerea noțiunii de stat, este marcat de Ludovic al XIV^{-lea} al Franței, persoana cu cea mai lungă guvernare din Europa tuturor timpurilor, care a afirmat: "*Statul sunt eu*". Statul ca noțiune trece astfel din sfera filosofiei în cea a antropologiei, azi putând afirma că "*Statul suntem noi, cetățenii*".

Astfel, pentru a putea circumscrie noțiunea de stat trebuie să cunoaștem sub aspect morfologic, lingvistic și genotipic componența umană, cetățenii care aparțin unei forme statale sau alteia. Altfel spus, pentru a defini un stat sau altul, trebuie să știm totul despre noi poporul, componența sa umană: de unde venim și unde ne ducem.

Antropologia fizică definește diferitele populații umane prin studierea variației unor caractere morfologice cantitative, măsurabile, somatometrice și cefalometrice, sau a unor caractere non-cantitative, cum ar fi culoarea pielii, forma și culoarea părului, forma și poziția fantei palpebrale. Ca ramură a anatomiei comparate (morfologie animală), antropologia fizică clasică, fundamentată de Rudolf Martin (1864-1925) și Egon von Eichstedt (1892-1965), consideră că umanitatea este divizată în trei rase principale distincte: rasa albă (europoidă), rasa galbenă (mongoloidă) și rasa neagră (australo-negroidă), toate aparținând la o aceeași specie - *Homo sapiens sapiens*.

Din nefericire, aceasta teorie a raselor a degenerat în teoria rasistă, cu practicile antiumane din anii celui de al doilea Război Mondial. Rasismul este definit ca intoleranța extremă a statului sau a cetățenilor săi față de persoanele care sunt diferite față de noi, în special, prin culoarea pielii, aparținând deci unei alte rase.

În zilele noastre puțini își mai amintesc însă de antropologul elvețian Eugene Pittard (1864-1962), ale cărui studii antropologice asupra populației umane din România au furnizat principalul argument științific invocat de delegația română la Conferința de Pace de la Trianon (4 iunie 1920) pentru recunoașterea de către statele beligerante a statului național unitar român. Atunci statul român și-a desăvârșit în mare parte, pentru un timp relativ scurt, reîntregirea sa etnică și teritorială.

Antropogenetica, antropologia modernă, fundamentată de Luigi Cavalli-Sforza, Alberto Piazza s.a., studiind populațiile umane pe baza variației unor caractere genotipice (frecvența de gene, haplotipuri), consideră nejustificată științific divizarea umanității în rase, deoarece în comparație cu asemănările genetice, diferențele genetice dintre indivizii aparținând la diferite "*rase*" sunt nesemnificative. Deci, în mod paradoxal, "*rasele nu exista - rasismul da*" (Francesco Cavalli-Sforza). În mod evident, studiile de antropologie clasică (morfologică, fenotipică) ca și cele de antropologie modernă (genotipică) au o deosebită importanță științifică, dar și o mare importanță social-politică, contribuind la cunoașterea umanității, componenta vie a statelor din toate timpurile, umanizând conceptul socio-politic de stat prin combaterea atitudinilor antiumane extremiste: rasismul, xenofobia și antisemitismul.